

52057209: สาขาวิชาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

คำสำคัญ: ตลาดสด / สุพรรณบุรี / รูปแบบ / พัฒนาการ

รัฐวิษณุ ศุภจัตุรัส: ตลาดสดพื้นถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี: รูปแบบ พัฒนาการ และการใช้งานปัจจุบัน. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ศ.เกียรติคุณ อรศิริ ปาณินท์. 246 หน้า.

งานวิจัยนี้ศึกษารูปแบบตลาดสดในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ พัฒนาการ และการใช้งานปัจจุบัน การศึกษาพบว่า ตลาดสดในพื้นที่สุพรรณบุรีนั้นแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ตามแต่ละยุคสมัย ดังนี้ 1) ตลาดน้ำ 2) ตลาดสดริมน้ำ 3) ตลาดสดที่ห่างออกจากแม่น้ำ 4) ตลาดยุคถนน สำหรับตลาดสดที่เลือกเป็นกรณีศึกษา คือ ตลาดสดริมน้ำ โดยสามารถแบ่ง พัฒนาการได้เป็น 4 ช่วง คือ

ยุคแรก (ช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น - พ.ศ.2398) ชุมชนริมน้ำหลายแห่งได้พัฒนาเป็น ชุมชนการค้า ตลาดสดริมน้ำในยุคนี้จะอยู่ในลักษณะเรือนแพและเรือนค้าขายริมน้ำ

ยุคเติบโต (หลัง พ.ศ. 2398 - ทศวรรษ 2460) เริ่มมีการก่อสร้างตึกแถวริมแม่น้ำ ใน ระยะเริ่มแรกมักจะมีห้องแถวประมาณ 10 ห้อง

ยุครุ่งเรือง (หลังทศวรรษ 2460 - พ.ศ.2500) ตึกแถวขยายตัวออกไปเป็นหลายแถว หลายกลุ่มอาคาร ตามเส้นทางเกวียนที่เข้ามายังตลาด

ยุคซบเซา พื้นฟู จนถึงยุคปัจจุบัน (พ.ศ.2500 - ปัจจุบัน) ยุคนี้เป็นยุคที่คนหันมาเดินทาง ทางถนนแทนที่ทางน้ำตลาดริมน้ำหลายแห่งจึงลดบทบาทลงไป ตลาดบางแห่งสามารถปรับตัวได้ก็ ยังคงดำเนินกิจการการค้าต่อไป

ส่วนสภาพการใช้งานปัจจุบันนั้น ตลาดสดริมน้ำที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่ยังคงเป็น ศูนย์กลางในการจับจ่ายสินค้าของชุมชนโดยรอบ ส่วนบางแห่งที่ซบเซาลงไปนั้นเกิดจากการคมนาคม ที่เปลี่ยนไปและการเกิดตลาดแห่งใหม่ๆ ขึ้นจากระบบถนน จึงใช้การท่องเที่ยวมาเป็นส่วนหนึ่งในการ พื้นฟูตลาดซึ่งสามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของตลาดสดได้

ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา พื้นฟู และบริหารจัดการตลาด สด รวมทั้งเป็นข้อมูลเพื่อนำไปใช้เพื่อการออกแบบให้มีความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ แต่ละยุคสมัย

ภาควิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

52057209: MAJOR: VERNACULAR ARCHITECTURE

KEY WORD: FRESH MARKET / SUPHANBURI / PATTERN / DEVELOPMENT / PRESENT USE

RATTAWIT SUPHACHATURAS : FRESH MARKETS IN SUPHANBURI PROVINCE: PATTERNS, DEVELOPMENTS AND THEIR PRESENT USES. THESIS ADVISER: PROF. EMERITUS ORNSIRI PANIN. 246 pp.

This research explores the patterns of fresh markets in Suphanburi province regarding to their histories, developments and current functions. The study found that the markets in Suphanburi were divided into four periods: floating markets, marketplaces along the river, marketplaces away from the river and marketplaces in the era of developed road system. The case study in this research focuses on marketplaces along the river in which are classified into four early ages. The first period (early of Rattanakosin eras - 1855) is when the most of markets were floating in the river whilst goods were sold from boats, houseboats and riverside shop houses. The second period (1856 - 1920's) is the growing age. Shophouses were built along the river as the small neighbourhoods in which particularly started from 10 units. The prosperous period (1930 - 1957) is age of shophouses expansion which enlarged into multiple rows along the cart tracks entering the market. The last is stagnant, revitalisation and the present period (1958-2014). In this age, the development of streets has the influence on urban settlements transformation instead of the river. Thus, a number of riverside Fresh markets are stagnant whilst some markets are able to adapt to change, carrying on the trades.

In term of their contemporary functions, most of the marketplaces along the river are yet community centres, playing an important role in daily life. Some of them are declining in economic importance because of the street network development. However, they employ the strategy in cultural tourism promotion to stimulate and rehabilitate the economy of the Fresh market.

The results of this research can be used to suggest the direction of development, rehabilitate and management of the fresh market in the future, proposing appropriate solutions in their context of place and time.

Department of Architecture

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2013

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยเพราะได้รับความกรุณาจาก ศ.เกียรติคุณ อรศิริ ปาณินท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้ง อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เกิดศิริ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ อินพันทัง ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ทั้งในระหว่างการทำวิจัยและคำแนะนำหลังการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) อย่างยิ่ง สำหรับการให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยชิ้นนี้

ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สุภาภรณ์ จินตามณีโรจน์ และอาจารย์วารุณี โอสถารมย์ ที่เอื้อเพื่อให้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับจังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบพระคุณชาวตลาดทุกแห่งในจังหวัดสุพรรณบุรี ทุกท่านให้การต้อนรับ ให้ข้อมูล ให้ประสบการณ์ที่ดีในการทำงานภาคสนาม

ขอบพระคุณ พี่ น้อง มิตรสหายทุกท่าน ที่ช่วยทำให้งานสำเร็จลุล่วงทันเวลา ทั้งจากที่สถาบันเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อนๆ ร่วมหลักสูตรสาขาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น และต่างสาขา

ขอบพระคุณเจ้าของหนังสือ งานวิจัย บทความ เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่ม ที่เป็นข้อมูลอย่างดียิ่งสำหรับงานวิจัย

ขอบพระคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจและคอยให้ความสนับสนุนในทุกๆ ด้านเสมอมา